

Ми вважаємо, що українських студентів необхідно знайомити з ідеями наших відомих співвітчизників, тому що за цими ідеями майбутнє.

Можна погодитись з висловлюванням російського вченого Т. Муранівського, який сказав: «Об'єднання моралі з економікою в Росії, Україні та інших нових незалежних державах настане тоді, коли вони, «відпочивши» від марксизму, перехворіють епідемією «вільного ринку» та почнуть використовувати методи фізичної економії» [5, с. 36].

Література

1. Корнійчук Л. Я. Історія економічної думки України. Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2004. — 432 с.
2. Большаков Б. Е. Законы сохранения и изменения в биосфере-ноосфере. Препринт. — М.: Всесоюзный научно-исследовательский институт системных исследований, 1990. — 72 с.
3. Кузнецов О. Л., Кузнецов П. Г., Большаков Б. Е. Устойчивое развитие: синтез естественных и гуманитарных наук. — Дубна: Международный университет природы, общества и человека «Дубна», 2001. — 282 с.
4. Кузнецов О. Л., Большаков Б. Е. Устойчивое развитие: научные основы проектирования в системе природа — общество — человек. СПб: — М., Дубна: Гуманистика. 2002. — 616 с.
5. Муранівський Т. Некоторые идеи и концепции физической экономики в трудах русских и украинских ученых XIX — XX веков // У зб. Учення Сергія Подолинського і цивілізаційна еколого-економічна перспектива. Матеріали Міжнародної наукової конференції присвяченій 150-річчю від дня народження С. А. Подолинського. — К.: КНЕУ, 2001. — С. 25—37.

М. К. Галабурда, канд. екон. наук, старш. викл.,
кафедра політекономії обліково-економічних ф-тів

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВХОДЖЕННЯ ДО БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ

Формування єдиного європейського ринку освітніх послуг, вимагають релевантних дій від кожного із учасників інтеграційних процесів. Різні країни в межах Європи знаходяться на різних рівнях економічного розвитку, мають відмінні за характером інститути, суспільні пріоритети тощо. Цим обумовлено необхід-

ність зваженого та цілеспрямованого управління процесами інтеграції. Однією із найскладніших проблем на сьогоднішньому етапі є проблема реалізації конкурентних переваг, які б дозволили Україні отримати значні вигоди.

Безсумнівними виглядають такі конкурентні переваги України, як геополітичне становище (географічне положення між Європою та Азією, що дозволить конкурувати за азійський ринок, політичні союзи тощо), наявність висококваліфікованих кадрів у сфері освіти, наявність високих технологій та ін. Однак, їх ефективне використання більшою мірою може бути нівельовано низкою міркувань.

Насамперед мова йде про неможливість конкурентної реалізації суспільних благ. Успадковані суспільні інститути України визначають освіту, в тому числі й вищу, як змішане, а в окремих випадках як суспільне благо. По-друге, нерівномірний розвиток усіх секторів економіки, усіх галузей народного господарства звужує внутрішні розміри і масштаби освітнього ринку. Політична невизначеність та іноземний вплив є іншим, але не менш важливим фактором скорочення конкурентних переваг.

Безумовно, ефективна взаємодія на єдиному економічному просторі освітніх послуг та належне освоєння новітніх технологій вимагає дотримання міжнародних угод та стандартів. У цьому аспекті важливу роль відіграють відкритість та прозорість інформації, вичерпність та повнота її надання.

Таким чином, вигоди від входження в єдиний європейський ринок освітніх послуг можуть виявитися досить значними, єдиною проблемою залишається пошук динамічних і безболісних шляхів його освоєння. Необхідно відмовитись від політики перманентних змін навчальних планів, методів та форм оцінювання знань студентів. Надзвичайно важливо зберегти стабільність власного розвитку як за рахунок утримання тимчасової спекулятивної активності на ринку освітніх послуг, так і за рахунок зваженої поступової реалізації кожного із кроків реформування вищої освіти із одночасним контролем та корекцією негативних наслідків реформ.

Ні Болонський процес, ні інші форми міжнародної співпраці не можуть бути взаємовигідними в умовах невизначеності майбутнього та осередкових змін. Необхідно сформулювати концептуальну позицію стосовно формування необхідних інститутів, стимулювати їх трансформацію та закріплення на всіх рівнях.